kasteel
AMERONGEN

Jaarverslag 2019

Vastgesteld door het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen op 19 maart 2020

Stichting Kasteel Amerongen
Drostestraat 20
3958 BK Amerongen

Missie

Het levend houden van het cultureel erfgoed Kasteel Amerongen door middel van actief en duurzaam beheren van, én een actuele betekenis geven aan, de unieke combinatie van het kasteel, de tuin en de collectie van de bewoners die een belangrijke rol speelden in de Europese geschiedenis.

Visie

Kasteel Amerongen wil de bewoningsgeschiedenis op een persoonlijke en levendige wijze vertellen om zo een actuele betekenis te geven aan het historisch ensemble. Dit wil Kasteel Amerongen bereiken door middel van een thematische programmering die voortkomt uit haar eigen geschiedenis. Om een goede balans te houden met het beheer van het kwetsbare historische ensemble, heeft in de exploitatieopzet van het kasteel kwaliteit de preferentie boven kwantiteit.

Inhoudsopgave

Woord Vooraf **3**

1. Publiek & Programma **4**
Publieksbereik 4
Programma 2019 5
Jaarthema Deftige Dieren
5 juni t/m 1 december 5
De vier seizoenen op Kasteel Amerongen 6
Muziek 7
Educatie 8

2. Beheer & Behoud **9**
Gebouwen 9
Installatietechniek 9
Erfgoed Telt = Erfgoed Icoon 10
Collectie 12
Tuinen en park 13

3. Marketing & Communicatie **15**
Marketingplanning 15
Thema uitingen 15
Publieksonderzoek 16
Websitebezoek 16
Presentaties 16

4. Organisatie & Samenwerking **18**
Professionele staf 18
Vrijwilligers 19
Samenwerkingsrelaties 20

5. Partners, Fondsen & Financiën **22**

6. Bestuur en organisatie **23**

Bijlagen **24**
Bestuur en verantwoording 24
Facts & Figures 26

Woord Vooraf

Het jaar 2019 was opnieuw een goed jaar voor Kasteel Amerongen.
Met een bezoekersaantal dat weinig onder deed voor het topjaar 2018 –mede dankzij een goed bezochte expositie over dieren op een adellijk Huis- is aan de ambitie m.b.t. openstelling voor het publiek weer royaal voldaan.

Ook met betrekking tot beheer & behoud zijn er vorderingen gemaakt; het onderhoud aan gebouwen en installaties (o.a. afronding van de restauratie van bruggen en walkanten) vond goede voortgang, de wandelpaden in de tuin werden deels voorzien van betere halfverharding en collectie werd waar mogelijk gerestaureerd (o.a. historische klokkentoren).

Een belangrijk thema in 2019 was de voorbereiding van de cultuurhistorische herinrichting van de Margaretha Turnorlaan. De planontwikkeling door bureau Debie & Verkuijl alsmede het overleg met de gemeente vergde veel tijd; eind 2019 was er nog geen zicht op concrete realisatie, ook omdat de dekking nog ontbrak. Dit project zal in 2020 nog veel inzet vergen.

Een ander belangrijk moment was het bericht dat we in het najaar van 2019 ontvingen, namelijk dat door de minister van OCW een bijdrage van € 2 miljoen ter beschikking was gesteld in het kader instandhouding, verduurzaming en instandhouding. In 2019 is hiervoor door het bestuur een groslijst van projecten opgesteld. Vanaf medio 2020 kunnen hiervoor projecten ter goedkeuring aan de Rijksdienst Cultureel Erfgoed worden voorgelegd.

Qua besturing is door het bestuur besloten de transitie te maken van een bestuursmodel naar een RvT-model; dit zal in de eerste helft van 2020 worden doorgevoerd.

Zo voegt het jaar 2019 zich in de rij van jaren waarin het Huis als getuige uit het verleden zijn eigen verhaal vertelt en een rustpunt is voor de moderne mens.

Het bestuur en de directie zijn de staf en de vrijwilligers erkentelijk voor hun inspanning gedurende het verslagjaar.

Deze erkentelijkheid strekt zich ook uit tot de externe partijen die behulpzaam waren, zoals daar zijn de Vrienden van Kasteel Amerongen, de provincie Utrecht, de gemeente Utrechtse Heuvelrug, collega-musea waarmee intensief wordt samengewerkt (met name Huis Doorn, Slot Zuylen en Kasteel De Haar) en de exploitant van Buitenplaats Amerongen en Restaurant Bentinck.

Amerongen, 19 maart 2020

Job Moolenburgh, voorzitter bestuur
Herman Sietsma, directeur

1. Publiek & Programma

Publieksbereik

Kaartverkoop
In 2019 is het aantal bezoekers dat een toegangskaartje voor het Huys of de tuin kocht 40.411 Dit zijn 2.892 kaartjes minder ten opzichte van 2018.

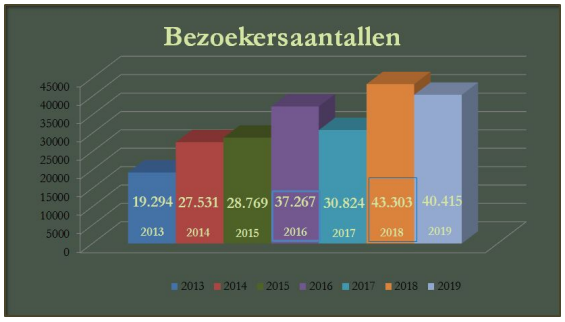

Deze kleine daling aan bezoekers ten opzichte van 2018 is door meerdere factoren te verklaren:

- In 2019 waren er 1.759 minder bezoekers die het keuze-arrangement 'Vorstelijke dagje weg op de Utrechtse Heuvelrug' van de Postcode-, Vrienden- en Bankgiroloterij hebben gekozen (slechts 1.141 ten opzichte van 2.900 in 2018) . Dit werd vooral veroorzaakt door de versobering van het arrangement omdat er geen lunch mocht worden aangeboden.
- Het thema '*Deftige Dieren'* sloot niet direct aan op een landelijke actualiteit zoals het succesvolle thema *'Help, de Keizer komt!'* uit 2018 dat een (inter)nationale actualiteit was van 100 jaar einde WO I met live radiouitzending etc.

Gezien bovenstaande oorzaken is het aantal verkochte kaartjes in 2019 toch erg succesvol verlopen wat te herleiden is tot de volgende oorzaken:

- De succesvolle 'ronddwaaldagen' zonder rondleidingen trokken veel publiek en werden daarom uitgebreid naar 21 keer. Met 5.193 bezoekers was dit een behoorlijke stijging (3.039 in 2018). Het gemiddelde aantal bezoekers op een Ronddwaaldag is 275, met rondleidingen om het half uur kunnen maximaal 144 mensen per dag het Huys bezoeken.
- In 2019 zijn er 2.044 reguliere rondleidingen gegeven, 75 meer dan in 2018 omdat de groepsgrootte van de rondleiding naar beneden is bijgesteld naar 12 personen per groep. Kleinere groepen zijn beter voor het behoud van het historisch interieur en is voor de bezoekers en gidsen prettiger. Van alle rondleidingen is 6 procent niet doorgegaan omdat er geen bezoekers waren, 15 procent van de rondleidingen heeft een te groot aantal deelnemers gehad door een overvloed aan bezoekers.
- Ook in 2019 hebben wij vanuit onze deelname aan acties van de Loterijen (postcode-, vrienden-, en bankgiroloterij) in het kader van ons lidmaatschap van de Topkastelen 468 (extra) bezoekers mogen ontvangen.
  Op de speciale rondleiding exclusief voor museumkaarthouders werd massaal gereageerd.

Winkel
Kasteelwinkel *'Annebetje'* heeft in 2019 een goed jaar gedraaid met een omzet van € 36.906. Het nieuwe assortiment en meer bekendheid aan de winkel geven begint zijn vruchten af te werpen. De winkel wordt voornamelijk gerund door vrijwilligers.

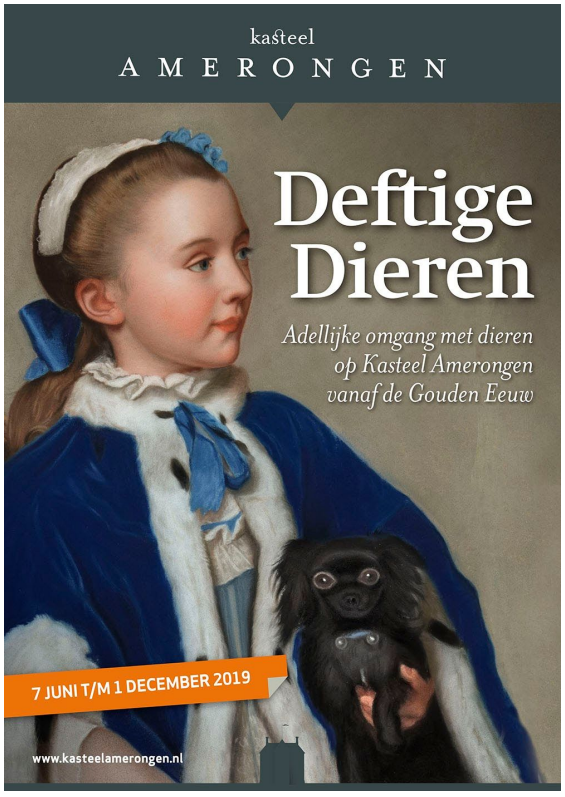

Programma 2019

Jaarthema Deftige Dieren

5 juni t/m 1 december

In het themabezoek '*Deftige Dieren*' stonden honden, paarden, poezen en alle andere dieren die ooit op de 'Hooge Heerlijckheid' woonden centraal. Het bood een verrassend inkijkje in het dierenleven op Kasteel Amerongen vanaf de zeventiende eeuw. Een belangrijk aspect was dat het standsverschil ook gold voor de dierenwereld: huisdieren werden vorstelijk vertroeteld en woonden upstairs bij hun baasjes, andere dieren verbleven net als het personeel downstairs. Deftige Dieren was weliswaar een tijdelijke expositie, maar maakte door een slimme vormgeving wezenlijk deel uit van de vaste inrichting. En het was geen klassieke tentoonstelling, het sloot als themabezoek aan op de rondgang door het kasteel. Zo is het ons gelukt om het historisch ensemble vanuit een tamelijk ongebruikelijke en laagdrempelige invalshoek te belichten. Ook was het mogelijk lijnen te trekken naar het heden en zelfs de toekomst. Dat deden we aan de hand van diverse objecten, egodocumenten én de aanwezige dieren op het kasteelterrein. De bijbehorende introductiefilm gaf een goed beeld '*Deftige Dieren*': https://www.youtube.com/Deftige Dieren - Expositiefilm met Jort Kelderwatch?v=nKGLDovYWhs

Kinderprogramma

Voor kinderen tussen de 6 en 12 jaar (groepen 3-4, 5-6 basisschool) werden er Deftige dierenspeurtochten door het kasteel ontwikkeld en was er een aparte speurtocht door de tuinen, ook geschikt voor kinderen onder de 6 jaar.
In de waskeuken in het souterrain was een dierenleerspel. Meisjes konden zich verkleden als Maria Frederike van Reede, compleet met het blauwe manteltje en het markiesje op de arm.
Kinderrondleidingen vonden plaats in de zomervakantie. De focus lag op de kinderen van Kasteel Amerongen die vroeger veel met dieren speelden en paarden, geiten, katten, honden en duiven hadden.
Dierenmuziek: verteller Marion van den Hurk en pianist Hannie Ritmeijer stelden voor kinderen een programma samen over dieren en muziek. Dit programma is enkele keren in de zomerperiode uitgevoerd.

Partners, fondsen en sponsoren

Voor '*Deftige Dieren*' werd samengewerkt met diverse partners. Partnerschap had betrekking op de organisatie en/of cofinanciering van deelactiviteiten, promotie, kennisuitwisseling etc. Partners waren: Dierenkliniek Leen den Otter, De Werkhoven, Dierenasiel De Hazenberg, KAD (Kennis- & Adviescentrum Dierplagen), KH (Koninklijke Hondenbescherming), Landgoed Zuylestein, NKFD (Nederlandse KankerFonds voor dieren), Stichting Amivedi, Stichting het Nederlands Jachtmuseum, Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen, Universiteit Utrecht, afdeling diergeneeskunde, ZOO&ZO dierenspeciaalzaak.
Het thema werd financieel mogelijk gemaakt door: VSB-fonds, Stichting Zabawas, Gravin van Bylandt Stichting, K.F. Hein Fonds, Reaal Dier & Zorg, Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren (NDG).

De vier seizoenen op Kasteel Amerongen

Winter
Het verslagjaar begon met Kasteel Amerongen in Winterslaap. De luiken werden gesloten en de stoelen, tafels en beelden werden afgedekt met lakens. In de rondleidingen van donderdag t/m zondag werd het verhaal over het behoud en beheer van het historisch interieur verteld en kon het publiek een kijkje achter de schermen nemen door - via de dienst-trappen - de zolder te bezoeken.

Lente
In april ging het Huys weer 6 dagen per week open. Op diverse zaterdagen werden er Bloembollentours door de tuinen van het kasteel gegeven. De ruim 40.00 bloembollen bloeiden een lange periode in volle pracht in alle tuinen en de parken.

Elke 1e en 3e zondag van de maand (tot en met oktober) mochten bezoekers vrij rondlopen door het Huys en gaven gidsen toelichting in de zalen. Op Tweede Paasdag werd het eerste Koffieconcert gegeven voorafgaand aan de eerste Ronddwaal-zondag. Deze laagdrempelige concerten tussen 11.00 en 12.00 uur worden iedere derde zondag van de maand gehouden op de Galerij van het kasteel en hebben een lage entreeprijs van € 10,- (kinderen tot 18 jaar gratis). De maandelijkse Koffieconcerten, met koffie vooraf, worden georganiseerd en gefinancierd door de SVKA (Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen) zoals ook de vijf avondconcerten die in 2019 plaats vonden.

Zomer
De succesvolle thema-expositie *'Deftige Dieren'* ging op 6 juni van start met een feestelijke opening buiten voor het kasteelbordes. De pers was massaal aanwezig en deed verslag in woord en beeld;
'Een voor een betreden een teckel, een markiesje, een mopshond, een jachthond en een sint-bernard de rode loper. Deze vijf hondenrassen zijn de afgelopen eeuwen populair geweest onder de adel van Kasteel Amerongen. De honden hebben elk hun eigen bijzondere geschiedenis, maar ze hebben één ding gemeen: ze werden stuk voor stuk ontzettend verwend in het kasteel. Terwijl de beestjes met hun baasje op en neer lopen, vertelt acteur en cabaretier Joep Onderdelinden over de rol die de honden hebben gespeeld in het kasteel' – De Gelderlander, 7 juni 2019.

Op 10 juni was De Dag van het Kasteel wederom een groot succes met de extra activiteit van de Engelse 'Cream-Tea' in het zomerpaviljoen. Deze dag stond in het teken van 'Bakken voor de Banken'. De opbrengst van de taartverkoop ging naar het Banken-herstel potje waarmee de geornamenteerde tuinbanken hersteld kunnen gaan worden.
Op 6 zondagen in de zomer werd er gebruik gemaakt van het Combinatiebezoek met Landgoed Zuylestein; na een bezoek aan het kasteel een wandeling gemaakt worden naar het nabijgelegen Zuylestein waar oude varkensrassen

vrolijk door het bos scharrelen en loopeenden de moestuin vrij houden van slakken. De oorspronkelijke inzet van dieren werd nieuw leven ingeblazen.
Lezingen: in het hoogseizoen (juli-september) vonden meerdere lezingen plaats over onderwerpen die te maken hadden met het thema, onder anderen door prof. dr. Peter Koolmees en kunsthistoricus Barry Heinrichs, respectievelijk over de rol van vrouwen in de dierenbescherming en betekenis van dieren in de kunst.

Herfst
Open Monumentendag luidde de herfst in met een druk bezocht weekend, het traditionele in ontvangst nemen van de geoogste tabaksbladeren, een volle Grietmarkt op het Margaretha Turnorplein.
Overige herfst-activiteiten waren onder meer:
12 september: Vleermuizenwandeling. Vroeger gezien als duivelse dieren maar tegenwoordig beschermd. Er wonen er veel in de kelders onder het voorplein en in de hoge bomen. Welke functie vervullen ze op het terrein?
6 oktober: Hondenwandeling 'Hart voor Kanker'. In samenwerking met Het Nederlands KankerFonds voor Dieren (NKFD).
4 oktober: Een fotoshoot voor honden o.l.v. een professionele hondenfotograaf.
29 november: Buxusmot symposium 'Wat te doen met eeuwig groen?'; De historische buxus ornamenten in Nederland worden belaagd door de buxusmot. Een nachtmerrie voor kastelen, buitenplaatsen en alle hoveniers. Hoe gaan zij de prachtige buxus ornamenten in Nederland redden van de hongerige rupsen?
Hiermee kwam een einde aan het *'Deftige Dieren'* programma van 2019 hoewel dit werd doorgezet in de kersttijd.

Kerst
Met een *Deftige Kerst, samen met de Dieren* werd het themajaar geheel in stijl afgesloten. Van 13 t/m 29 december werd in het hele huis verwezen naar dieren middels de kerstversieringen. De textiel-engelen hadden ruim 200 dieren voor in de kerstboom in de ontvangsthal gemaakt.

Ruim 60 vrijwilligers werkten met man en macht om het huis schitterend te versieren. Door de opgedane ervaring van de afgelopen jaren werd het een groot succes met ruim 4.000 bezoekers

Muziek
Dit jaar heeft de muziekcommissie van de SVKA (Stichting Vrienden Kasteel Amerongen) maar liefst 13 concerten op de galerij van het Huys georganiseerd. De 6 koffieconcerten en 7 avondconcerten waren zeer afwisselend en werden goed bezocht.
Een zeer bijzonder muziek-cd-project werd dit jaar gerealiseerd met de organisten/klavecinisten Menno van Delft en Artem Belogurow. De eerste twee weken van september speelden zij muziek van onbekende componisten op de galerij van het kasteel op het Bätz Orgel en het Kirckman klavecimbel. De opnames hiervan worden in juni 2020 op cd gepresenteerd tijdens een speciaal release-concert.

Magdalena Stern-Baczewska speelt voor een uitverkochte galerij op 30 juni 2019

Educatie

De werkgroep educatie heeft dit jaar een activiteitenplan ontwikkeld op basis van de programmering van 2019. In toenemende mate wordt aandacht besteed aan onze jeugdige bezoekers. Uit diverse evaluaties blijkt telkens weer de positieve feedback die wij als instelling ontvangen van docenten, leerkrachten en leerlingen.

In 2019 hebben ruim 70 schoolklassen het kasteel bezocht; voor hen werd, afhankelijk van de leeftijd van de leerlingen en het gekozen thema, een passende rondleiding met activiteiten georganiseerd.

Door projectbureau 'De Werkhoven' (geschiedenisprojecten) en een aantal scholen uit de regio, zijn diverse educatieve projecten uitgevoerd.

Specifiek bezoeken de leerlingen van basisscholen uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug ons kasteel in het kader van de canon van Utrecht. Voor het voortgezet onderwijs wordt gewerkt aan een project over W.O. I waarin scholieren via een website hun kennis kunnen vergroten over deze oorlog. Zodoende heeft een aantal middelbare scholen ons in dit kader een bezoek gebracht.

Voor jonge bezoekers van 5 tot 12 jaar hadden we ook in 2019 weer diverse aparte programma's in de schoolvakanties, feestdagen en op de zaalgidsen-zondagen. Tijdens de zaklampentochten door het donkere kasteel in de herfst-, winter-, en voorjaarsvakantie leren kinderen al speurend van alles over de geschiedenis en het wonen in een kasteel. Ook op de zondagen werd er veel geleerd en gedaan terwijl er koper gepoetst werd, tafel gedekt of de was gedaan, zoals dat vroeger met de hand ging. De historische toneelvereniging Chapeau uit Amerongen heeft enkele malen voor kinderen op theatrale wijze toelichting gegeven over de rol van het personeel ten tijde van graaf Van Aldenburg Bentinck. Daarnaast konden ouders en kinderen zelf een speurtocht door de tuin of het kasteel doen en middels vragen, lezen en kijken een raadsel oplossen.

Sinds een aantal jaren doet Kasteel Amerongen mee aan de landelijke actie van Museumkids in de Museumweek. Museumkids is gerelateerd aan de Museumvereniging.

2. Beheer & Behoud

Het actief beheren en duurzaam behouden van Kasteel Amerongen is één van de hoofdtaken van Stichting Kasteel Amerongen. Kasteel Amerongen heeft een unieke en uitgebreide collectie meubels, textiel, boeken, gebruiks- en kunstvoorwerpen; de zorg voor het behoud en beheer van deze collectie is dan ook van het grootste belang. Bovendien vormt juist deze collectie de basis om het verhaal van Kasteel Amerongen te kunnen vertellen.

In 2019 is het *House keeping plan*, dat voldoet aan internationale richtlijnen (model van de National Trust) verder uitgewerkt. In dit 'plan in wording' zullen alle procedures, werkwijzen en planningen ten aanzien van het beheer en behoud van het historisch interieur ensemble worden vastgelegd. Samen met het registratiesysteem Adlib wordt het House keeping plan het belangrijkste instrument bij evaluaties, inspecties, conserverings- en restauratieprojecten.

Gebouwen

De rijksbijdrage voor onderhoud aan de gebouwen op grond van het Besluit Rijksinstandhouding Monumenten (BRIM) is voor de jaren 2015 t/m 2020 door de RCE bepaald op €19.342 (2015) en €16.364 (volgende jaren) per jaar. Dit bedrag is, vergeleken met de jaarlijkse behoefte voor onderhoud gebouwen (jaarlijks minimaal € 150.000), zeer beperkt. Om die reden zijn in 2019 alleen de meest urgente werkzaamheden uitgevoerd, zoals het schilderwerk van de oranjerie. Qua schilderwerk is er begonnen aan de oranjerie, het poortgebouw, stalcomplex en noorderpaviljoen.

- De klokkentoren is gerestaureerd.
- Het tuinhuisje is opgeknapt door vrijwilligers, hemelwaterafvoer en dakgoten zijn gemaakt en het houtwerk werd grondig nagelopen.

Door de Monumentenwacht zijn in 2019 de hoogst noodzakelijke reparaties uitgevoerd. Het Inspectierapport 2017 is mede leidraad bij het bepalen van de urgentie van onderhouds-maatregelen in de komende jaren. Het onderhoud vergt vanaf 2020 een stevige intensivering om op termijn niet voor hogere kosten geplaatst te worden.

Bruggen
In 2019 is de laatste fase van dit restauratieplan, t.w. de restauratie van de walkanten van het bastion, afgerond.
Dankzij de subsidietoekenning van het Parelfonds (provincie Utrecht), Prins Bernhard Cultuur Fonds, Stichting K.F. Hein Fonds en Stichting Dioraphte kon medio 2018 gestart worden met een complete restauratie van de twee stenen bruggen.
Kasteel Amerongen is zeer content over de architect Van Hoogevest en adviseur en aannemer Van Dinther. Zowel het geleverde werk, de wijze van meedenken en het beperken van de overlast stemden tot grote tevredenheid.

Installatietechniek

Voor het onderhoud aan installaties - verwarming, koeling, beveiliging etc. - is al sinds 2014 een te beperkt bedrag per jaar beschikbaar waardoor uitvoering van het vereiste professionele onderhoud niet volledig mogelijk is geweest en slechts de hoogst noodzakelijke reparaties hebben plaatsgevonden.
In 2019 is er een uitgebreide nulmeting van alle installatietechniek gemaakt en zijn bijna alle achterstallige onderhoudsreparaties uitgevoerd.
In 2020 wordt een MJOP gemaakt zodat op basis daarvan ook een duidelijke meerjarenbegroting gemaakt kan worden.

Erfgoed Telt = Erfgoed Icoon

Medio 2019 ontvingen we bericht dat de minister van OCW € 2 miljoen had toegezegd voor instandhouding, verduurzaming en verbetering toegankelijkheid van Kasteel Amerongen,. Vanwege de betekenis van dit monument voor onze nationale geschiedenis ("icoon").
Eenzelfde toezegging kreeg Kasteel Middachten (beide huizen zijn door het geslacht van Reede verbonden). Besloten is dat beide huizen hun plannen op elkaar afstemmen.
De toezegging was een uitvloeisel van de Beleidsnota Erfgoed Telt, die het ministerie eerder in 2018 het licht had laten zien.

Het bestuur besloot een (indicatieve) groslijst op te stellen van projecten die zouden kunnen worden bekostigd vanuit deze bijdrage, nl.

- herinrichting Margaretha Turnorlaan- en –plein;
- verbeteren halfverharding tuinpaden en beregening tuin;
- energiebesparing en decentrale opwekking;
- digitaliseren collectie en digitaal toegankelijk maken;
- restauratieproject textiel;
- toegankelijkheid voor mindervaliden;
- baggeren grachten;
- restauratie beelden, rijtuigen, objecten;
- vernieuwing installaties voor beveiliging, klimaat, temperatuur;
- verbouwing Noorderpaviljoen, Tuinhuis etc.;
- herstel druivenkas, muurkassen.

Deze projecten moeten uiteraard worden uitgewerkt en ter goedkeuring aan het ministerie worden voorgelegd. Dat kan vanaf 1 augustus 2020 gedurende max. 10 jaar. Eind 2019 verscheen de Subsidieregeling tienjarige ondersteuning iconische rijksmonumenten die als kader voor de projecten dient. Hieruit blijkt dat een eigen bijdrage van 30% moet worden ingebracht. Bij een rijksbijdrage van 2 mln. is dus plm. 0,8 mln. aan eigen bijdrage nodig. Hoewel dit bedrag niet op de balans aanwezig is zal Kasteel Amerongen spoedig in 2020 met de voorbereiding van projecten starten en zich inspannen dat de vereiste middelen beschikbaar komen.

Margaretha Turnorplein
Het Margaretha Turnorplein behoort tot de eigendommen van het kasteel, maar heeft een publieke functie, in ruil waarvoor de gemeente het onderhoud verricht.
Het plein is kaal, slecht begaanbaar en rommelig. Bestaande bomen hebben slechte overlevingscondities. Een nieuw ontwerp met aandacht voor de cultuurhistorische kwaliteit van dit plein - de schakel tussen kasteel en dorp – was hard nodig. Functies, zoals parkeren, leefmilieu voor bomen en schoolplein moesten in relatie tot de eisen voor monumentaal erfgoed, op acceptabele wijze worden samengebracht.

Al sinds 2017 wordt gewerkt aan een ontwerp voor herinrichting met behoud van publieke functies. Naar aanleiding van het in 2018 ingediend plan was een aantal beoordelende instanties, t.w. de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en de provincie, van mening dat een betere aansluiting bij de cultuurhistorische kwaliteit moest worden verzekerd. In vervolg daarop is voorjaar 2019 een nieuw ontwerp vervaardigd door architectenbureau Debie & Verkuijl. Dit ontwerp gaat uit van het plein als bomenplein, conform de oorspronkelijke functie, met medegebruik voor publieke doeleinden (parkeren, speelgelegenheid schooljeugd).

De exedra, een oorspronkelijk bestaande halve cirkel in het patroon van de Drostestraat voor de kasteelpoort, wordt in het parkeerpatroon voortgezet. Bomen worden voorzien van goede groeicondities en er komt een voorziening voor waterretentie.
Over dit ontwerp heeft herhaaldelijk overleg plaatsgevonden met de gemeente (disciplines openbare ruimte, groen, parkeren etc.) en eind 2019 waren er nog verschillende zaken voorwerp van overleg.
Behalve de inhoud van het ontwerp vraagt ook de financiering nog de nodige aandacht.

Kasteelfruit werd Kasteelsap

Kasteelwinkel 'Annebetje' op de wintermarkt

Lange rijen voor het Kerstkasteel

Tuinvrijwilligers versieren de buitenboel

Vrijwilligers maken kweeperengelei

Textielvrijwilligers (Engelen) maken winterlandschappen

Collectie

Onderzoek
In 2018 is er door de RCE een onderzoek gestart naar de invloed van de klimaatinstallatie op de collectie. De in 2012 opgeleverde installatie was destijds een nieuwe aanpak van klimaatbeheersing; zonder bevochtigers en uitsluitend gematigde vloerverwarming die aangestuurd wordt op basis van sensoren in het huis en op het dak. De conclusies van dit klimaatonderzoek werden in 2019 in het gebouwenbeheer verwerkt.

Restauraties in 2019
De terracotta bank en de buste van god Mercurius zijn gerestaureerd en na meer dan 30 jaar weer teruggeplaatst op hun oorspronkelijke plek in de tuin. De stenen bank kreeg graaf G.J.C.G van Aldenburg Bentinck (1857-1940) in 1927 voor zijn 70ste verjaardag . Ook is in de tuin één van de stenen grafzerken (Kattepop) van de dierenbegraafplaats weer hersteld.

Bruikleen aan musea
Kasteel Amerongen heeft diverse stukken in bruikleen gegeven aan het Pop-up Museum Oud Amelisweerd voor de tentoonstellingen *Utrechtse Wonderkamers*: door de tijd en *Dress to Impress*: kostuum met een verhaal.

Aankopen
Kasteel Amerongen beschikt over een rijke collectie van meubelen, schilderijen, textiel en andere huisraad die zijn bewoners in de loop van enkele eeuwen verzameld hebben. Het bijzondere van deze collectie is dat vrijwel alle voorwerpen terug te voeren zijn op voormalige bewoners van het huis. De oudste collectie stamt uit de periode van de familie Van Reede. In 1879 kwam het Huis en zijn inventaris in het bezit van familie Van Aldenburg Bentinck. Deze familie verrijkte op haar beurt de collectie met vele meubelen, portretten, muziekinstrumenten en andere voorwerpen.
Sinds de overdracht in 1977 is de inventaris van Kasteel Amerongen vrijwel ongewijzigd gebleven. In de loop van de jaren zijn er wel stukken aangekocht of geschonken, maar dit is op de vingers van één hand te tellen. Het gebeurt namelijk zelden dat stukken, die ooit onderdeel uitmaakten van de inventaris, op de markt terecht komen. Het is daarom vrij uniek dat dit jaar voorwerpen en objecten die afkomstig zijn van het kasteel op een veiling zijn aangeboden. Uiteraard heeft de Stichting deze kans aangegrepen en het is gelukt met hulp van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen en Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds een interessant deel aan te kopen.
De aanwinsten bestaan uit uiteenlopende voorwerpen die samen een goed beeld geven van het dagelijks leven op kasteel Amerongen. Bijvoorbeeld een groot negentiende-eeuwse houten bord waarop het wapen van familie Van Aldenburg Bentinck is aangebracht en een achttiende-eeuwse buste van Frederik Christiaan Reinhardt van Reede (1743-1808). Bijzonder zijn twee beschilderde toverlantaarns met nog gave glasnegatieven en zelfs potjes pigment om de 'dia's' bij te kleuren. De aangekochte verzameling plastic speelgoed vertelt iets over de laatste generatie bewoners uit de tweede helft van de twintigste eeuw is. Veel van het huidige interieur herinnert nog aan hen. Het is daarom van belang dat ook uit deze periode voorwerpen worden aangekocht.
Het rapport *Van object naar samenhang: de instandhouding van ensembles van onroerend en roerend cultureel erfgoed*, erfgoedinspectie 01-06-2004 stelt dat 'de waarde van Kasteel Amerongen met name wordt bepaald door de complete inventaris met alle kleine en wellicht onooglijke voorwerpen die inzicht geven in het leven van toen'. Deze jongste aanwinsten vormen dan ook een interessante verrijking.

Tuinen en park

Ondanks het kleine budget met aanvulling uit de BRIM-subsidie voor het onderhoud van de tuinen is er in 2019 veel gerealiseerd. Dankzij de trouwe inzet van ruim 50 vrijwilligers zijn de tuinen verder ontwikkeld en mooi gehouden.

Bomen en struiken
Bomen en struiken op het kasteelterrein zijn vaak eeuwen-oud en bij periodes niet onderhouden waardoor ze niet evenwichtig ontwikkeld zijn. Daarnaast hebben ook te lijden gehad van de droogte de afgelopen jaren. Elk jaar worden alle bomen gekeurd op gezondheid en veiligheid door boomverzorgingsbedrijf Flier. Uit de rapportage maakt de tuinbaas een verzorgplan voor snoei of ruimen. In 2019 waren de gevolgen van de extreme droogte van 2018 goed zichtbaar waardoor twee bomen in de beukenberceau geruimd moesten worden.
De rododendrons langs de oprijlaan zijn door de droogte in 2018 in slechte conditie geraakt en dit jaar teruggesnoeid. Daarnaast zijn er 200 oude rododendrons, ons aangeboden door het rijksvastgoedbedrijf, nieuw aangeplant om voor meer textuur en diversiteit in de parken te gaan zorgen.
De buxus-ornamenten en heggen hebben de laatste jaren diverse problemen gekend. Door, droogte, buxusmot en schimmels werden grote stukken kaal en geel. Omdat de buxus als eeuwen bij Kasteel Amerongen het beeld in de tuin bepaalt zijn ze met zorg behandeld. Er zijn gedeelten kort gesnoeid, alles werd bijgemest, vochtig gehouden en gemonitord op buxusmot. Zonodig werd er ook bespoten met bacteriën. Dit alles om de eeuwenoude ornamenten te behouden. Waar veel monumentale tuinen de afgelopen jaren het behoud van de buxus opgegeven hebben willen we bij Kasteel Amerongen juist proberen dit groene erfgoed te behouden en het belang hiervan te delen met anderen. Daarom organiseerden we in november een nationaal buxussymposium. Met 5 specialisten hebben we zowel onze, als de wetenschappelijke bevindingen gedeeld met 60 belanghebbenden.

Borders en bloemen
De ruim 40.000 bloembollen die in oktober 2018 gepland waren resulteerde in maart en april 2019 in een ware bloemenzee. De speciale bloembollen-rondleidingen waren dan ook snel uitverkocht.
De grote border voor de Oranjerie is begin 2019 nieuw ingepland en het ronde perk op het voorplein is, naar voorbeeld van oude foto's van rond 1920, opnieuw ingepland met rosa bonica. Dit is meer bijpassend, duurzamer en goedkoper dan 2 x per jaar de eenjarigen van de afgelopen jaren.

Moestuin
In 2019 heeft de moestuingroep van Kasteel Amerongen speciale groenten en eetbare bloemen geteeld voor restaurant Bentinck. De bijzondere (spruit-)groenten en bloemen werden verkocht aan het restaurant waardoor Bentinck een zeer exclusieve menukaart kon voeren. De overige groenten, veelal bijzondere rassen, werden verkocht aan de museumbezoekers vanaf de kraam op de onderbrug. Van de opbrengst zal nieuw zaaigoed voor 2020 aangeschaft worden.

Fruit en andere oogst
Begin september plukten vrijwilligers ruim 2500 kg appels en peren uit de tuinen die vervolgens tot 1800 liter appel/perensap werden geperst. Het Kasteelsap wordt verkocht in kasteelwinkel Annebetje.
De stoofperen zijn verkocht op de Wintermarkt. De kweeperen zijn verwerkt tot gelei en te koop in de winkel zoals ook de honing uit de bijenstal. Gedroogde verveine, citroenmelisse, pepermunt uit de moestuin werd thee en net als diverse bijzondere droogbonen verkocht in mooie zakjes. De walnoten en groenten werden wekelijks verkocht op de marktkraam op de onderbrug

Onderhoud paden
In 2019 is een start gemaakt met de aanpak van de tuinpaden die allen erg verouderd zijn qua halfverharding. De hortensiakade en de paden op het noordereiland en het zuiderveld zijn geheel vernieuwd met *'Achterhoeks-padvast'* .

Tuinbeelden en bestrating
Alle tuinornamenten die te bereiken zijn, hebben dit jaar een winterhoes gekregen van ademend materiaal. Daarmee zijn de ornamenten nu en veilig goed beschermd tegen vorst.
De fundering voor de herstelde terracotta bank is vernieuwd zodat deze veilige teruggeplaatst kon worden na 20 jaar afwezigheid.

3. Marketing & Communicatie

In 2019 is de marketeer voor 0,4 fte aangesteld door Kasteel Amerongen zelf en niet meer vanuit het Stichting Samenwerkende Kastelen-budget van Provincie Utrecht. Hierdoor werd de uitvoering van het marketingplan 2017-2020 gecontinueerd.

Marketingplanning

In 2019 is er met een heldere planning gewerkt voor alle uitingen van de activiteiten en het jaarthema *'Deftige Dieren'*. Hierbij werd samengewerkt met het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen NBTC (Holland Marketing), het Regionaal Bureau Toerisme RBT-Heuvelrug en met het netwerk Topkastelen, alsmede met de Stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen (SKBL).

Printmedia

De in 2017 geïntroduceerde seizoensflyer (4x per jaar) met daarop de agenda voor de komende 3 maanden werd in 2019 goed verspreid over alle toeristische locaties op de Heuvelrug door het RBT. Ook de algemene folder was in 2019 op vele openbare of toeristische locaties te vinden; deze werd ook in het Duits en Engels vertaald en werd onder andere verspreid bij de diverse Hohenzollern-paleizen in Duitsland, de Hohenzollern-Orte, een netwerk waarvan Kasteel Amerongen deelnemer is geworden (www.Hohenzollernorte.de). Van het bewaarboekje dat bezoekers mee krijgen werden er ruim 30.000 uitgedeeld bij de kassa aan betalende bezoekers.

Thema uitingen

Het campagnebeeld voor *'Deftige Dieren'* was erg goed getroffen en

Het thema *'Deftige Dieren'* heeft landelijke aandacht getrokken door een radio-spot die 2 x een week is uitgezonden op radio 1 en 4. De *'Deftige Dieren'*-radiospot was ingesproken door Jort Kelder en was extra opvallend tussen de andere reclamespots door zijn dictie en prikkelende woordkeuze.

Daarnaast is er dit jaar gekozen voor een postercampagne van 1 week in de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Het themabezoek *'Deftige Dieren'* had een eigen flyer (ook in Duits en Engels) voor verspreiding en een opvallende baniervlag bij het entreehek.

Voor de bezoekers een plattegrond met de Deftige Dieren rondwandeling behorende bij de speciale Audio-tour door de tuinen.

Er verscheen een geïllustreerd themaboekje waarin over de dieren op Kasteel Amerongen wordt verteld, maar ook over de adel in relatie tot de dierenwereld en de grote dierenliefde van Elisabeth van Aldenburg Bentinck. Deze publicatie is een aanvulling op de bestaande serie boekjes over de geschiedenis van Kasteel Amerongen en zijn bewoners. Met financiële steun van de SVKA werd het gedrukt, zodat het verkocht kon worden in de kasteelwinkel.

Er is succesvol gebruikgemaakt van free publicity; het themabezoek kreeg veel aandacht in de regionale en landelijke pers. De Telegraaf, het AD

en de tijdschriften Herenhuis (tijdschrift over historische wonen) en Gen (tijdschrift voor familiegeschiedenis) hebben een artikel gewijd aan Deftige dieren. Het blad Speels (een magazine voor dierenvrienden aangeboden door NDG) heeft een nummer helemaal gewijd aan Deftige Dieren en deze uitgave kreeg dan ook de toepasselijke titel Deftige Speels (oplage 65.000). Het themabezoek is ook uitgebreid aan bod gekomen in radioprogramma's van RTV Utrecht en twee uitzendingen van het KRO-NCRV radioprogramma Zin in weekend op NPO Radio 5. Ook is er gebruikgemaakt van paid publicity, onder meer advertenties in tijdschriften, kranten, online (m.n. Facebook), abri's langs de weg en Ster & Cultuurspots (NPO Radio 1 en 4).

Publieksonderzoek

In samenwerking met Stichting Samenwerkende Kastelen heeft SKA in 2019 het bureau Store-support een Customer-journey onderzoek laten doen middels mystery-guests. Hier kwam onder meer het volgende uit qua waardering: Website werd beoordeeld met een 8,6. De winkel met een 7,3 en het kasteelbezoek met een 8,4. Het bezoek aan Restaurant Bentinck krijgt een waardering van 6,9 en haalt daardoor de totale waardering naar beneden tot een 8,1.

Websitebezoek

De website van Kasteel Amerongen is in 2019 520.237 keer bezocht waarvan 396.654 unieke bezoekers. De vindbaarheid via Google-grants en de verbeteringen aan de inrichting van de website hebben duidelijk hun vruchten afgeworpen. De website heeft ook een Engelse en Duitse versie gekregen. De online kaartverkoop heeft zich in 2019 beperkt tot speciale evenementen, zoals concerten en zaklampentochten.

Social media

De inzet van sociale media werd in 2019 verder uitgewerkt en planmatiger ingezet om het bereik te vergroten. In 2019 hebben we 277 volgers bij gekregen op Facebook tot 2.977, 2.047 op Twitter en 1.500 op Instagram.

Presentaties

- Op vrijdag 17 mei was de feestelijke lancering van het magazine '*Buiten*' op kasteel Amerongen. Het tijdschrift komt voort uit een samenwerking tussen de Nederlandse Kastelenstichting (NKS) en Vrienden Particuliere Historische Buitenplaatsen (Vrienden PHB).
- Op 19 september was Kasteel Amerongen te zien op NPO2 in het programma "Achter de dijken"van KRO-NCRV met Leo Blokhuis en Waronne Elbers over de rol van Goert van Reede en Godard Adriaan van Reede in de vrijheid van Nederland. Klik hier voor de aflevering.
- Woensdag 16 oktober 2019 reikte juryvoorzitter Paul Schnabel op Kasteel Amerongen de Ithakaprijs en het Ithakastipendium uit. Beide zijn de belangrijkste prijzen voor verbindend onderzoek of journalistieke producties naar kastelen, historische buitenplaatsen & landgoederen.

'Deftige Dieren' scoorde goed in de media.

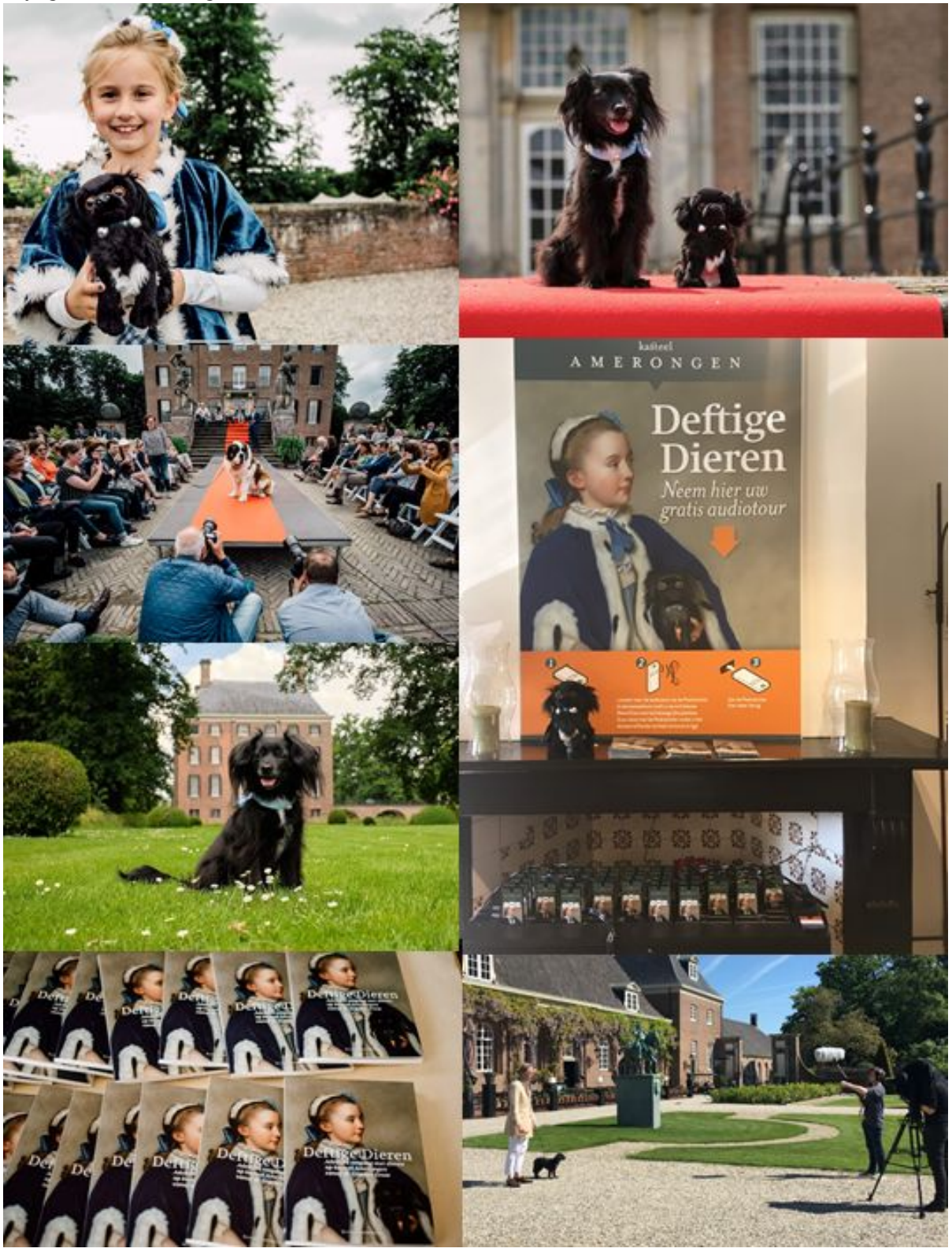

4. Organisatie & Samenwerking

Professionele staf

In 2019 heeft er een kleine uitbreiding op het personeelsbestand plaatsgevonden die nodig was om een aantal zaken (kaartverkoop, winkel en beheer in de weekenden) minder kwetsbaar en professioneler te organiseren
In 2019 zag de personele bezetting (5,9 fte) er als volgt uit:

naam	*functie*	*fte*	*hoofdtaken*
Dhr. H. H. Sietsma	algemeen directeur	0,4**	Beleid, bestuurszaken
Mw. W. Elbers	adjunct-directeur	0,8	Dagelijks management
Dhr. L. Gerretsen	hoofdconservator	1,0	Collectiebeheer, restauratieprojecten
Mw. L.(Lydia) van Manen	secretariaat	0,8	Post/telefoon, secretariële ondersteuning
Dhr. R. Elbertse	tuinbaas	0,8	Terrein- en tuinbeheer
Mw. W. van Hees	marketeer	0,4*	Communicatie en marketing
Mw. J. Honders	medewerker kaartverkoop	0,4	Kaartverkoop, vvv en kasteelwinkel
Mw. A. Barnouw	beheerder	0,2*	Openen, sluiten en toezicht in de weekenden
Mw. M. Laane	collectiebeheerder	0,2*	Collectiebeheer, housekeeping, registratie
Mw. J. van den Brink	behoudsmedewerker	0,3	Ondersteuning collectiebeheer
Mw. J. Anastasiades	behoudsmedewerker	0,2	Ondersteuning collectiebeheer
Mw. A. Elenbaas	interieurverzorger	0,2	Schoonmaak
Mw. L. (Liesbeth). van Manen	boekhouding	0,2**	Facturatie, jaarrekening

* tijdelijk contract, ** op factuurbasis

In 2019 is Jaap Aalbers, die vele jaren de administratie van Kasteel Amerongen heeft verzorgd, helaas overleden. Vanuit de organisatie is tijdens zijn ziekte met hem en zijn familie meegeleefd.

Vervanging vond plaats op tijdelijke basis door mevr. Liesbeth van Maanen van bureau FEA.
Eind 2019 is besloten om de financiële administratie uit te besteden aan NonProfit Support. Onze contactpersoon daar is dhr. Nico Imminkhuizen. De ervaringen vanaf november 2019 geven aan dat hiermee in een behoefte wordt voorzien.

Vrijwilligers

SKA was in grote mate afhankelijk van de vele vrijwilligers die in 2019 hun bijdrage leverden aan de gehele organisatie. Vanuit het lidmaatschap van de museumvereniging is SKA verplicht een vrijwilligersbeleid vast te stellen. Daartoe is op 30 november 2017 een notitie vrijwilligersbeleid door het bestuur vastgesteld.

Werving en selectie
Middels een jaarlijkse vrijwilligersbanenmarkt werden er in 2019 ruim 60 potentiële vrijwilligers ontvangen die zich konden oriënteren op een plek in één van de 11 werkgroepen. Het concept van de banenmarkt werkt erg goed en heeft inmiddels ook navolging bij andere kastelen met vrijwilligers.

Werkgroepen
Plm. 250 vrijwilligers, verdeeld in verschillende groepen, hebben de dagelijkse activiteiten verricht.
De werkgroepen hebben ieder een coördinator uit eigen geledingen. De groepscoördinator heeft regelmatig overleg met hun verantwoordelijke van de professionele staf. Daarnaast is er elke 2 maanden een gezamenlijk coördinatoren-overleg met alle coördinatoren, de adjunct-directeur, conservator, tuinbaas en marketingmedewerker.

Het betreft de groepen:

- Engelen (textielrestauratie) (25 personen)
- Rondleiders (66 personen)
- Bloementeam (8 personen)
- Dagmanagers (20 personen)
- Podiumteam (15 personen)
- Boekenploeg (2 personen)
- Klussenploeg (12 personen)
- Tuinonderhoud (44 personen)
- Administratie, Ticketshop, Winkel (32 personen)
- Marketing en evenementen (5 personen)
- Educatie (6 personen)

Veiligheidsplan
Het veiligheidsplan uit 2017 heeft geresulteerd in een verbetering van de BHV-organisatie. Er is overgegaan op een centraal alarmnummer voor calamiteiten voor iedereen waardoor de dienstdoende BHV'er direct op zijn mobiel bereikt wordt. Ook is er een herhaling van de BHV-training gegeven en zijn evacuatie-matrassen aangeschaft en beproefd. De veiligheid voor bezoekers, vrijwilligers en medewerkers vergt constante aandacht van de organisatie.

Overleg voorafgaand aan concert

Opbouw Deftige Dieren

Banenmarkt voor vrijwilligers

Samenwerkingsrelaties

SVKA
Met de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA) zijn in 2019 vooral veel concerten georganiseerd. De Vrienden spannen zich in voor verschillende zaken op cultureel gebied, zoals de kasteelconcerten, die zij organiseren, en de bekostiging van zaken die anders niet tot stand zouden komen (zie voor de bedragen blz. 18):

- Restauratie van het Kirckman clavecimbel
- Nieuwe beeldenzakken voor de buitenbeelden
- Aankopen van oorspronkelijke collectie
- Maandelijkse koffieconcerten en avondconcerten

Het bestuur is de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen voor de samenwerking en de financiële ondersteuning zeer erkentelijk.

Buitenplaats Amerongen & restaurant Bentinck
De vaste huurder van diverse bijgebouwen (Buitenplaats Amerongen) heeft een goed jaar gehad in 2019. De operationele en beleidsmatige samenwerking verliep doorgaans in goede harmonie.

Oud Amelisweerd
Vanaf mei 2019 heeft Huis Doorn, met ondersteuning van Kasteel Amerongen, Kasteel De Haar en Slot Zuylen, het leegstaande Landhuis Oud-Amelisweerd gehuurd om er een pop-up museum te realiseren. De eerste expositie was genaamd Utrechtse Wonderkamers; ook vanuit Kasteel Ameromgen is hier een aantal collectiestukken geëxposeerd.
Vanaf november 2019 is de expositie opgevolgd door Dress to impress, waar o.a. het Hoogerhuis-kostuum van de 5e graaf van Athlone is geëxposeerd.

SSK
De Stichting Samenwerkende Kasteelmusea Utrecht heeft in 2019 weer een nuttige functie vervuld.
Er is veel energie besteed aan onderzoek naar mogelijke verdere samenwerking of zelfs integratie van de (financiële) administraties van de deelnemende kasteelmusea. Bureau BMC heeft geadviseerd om, voorafgaand aan verdere samenwerking, eerst de administratieve organisatie en bedrijfsinformatie bij alle huizen op niveau te brengen. Het SSK-bestuur heeft dit advies overgenomen. In de loop van 2019 zijn hierin keuzes gemaakt en is gestart met de implementatie hiervan bij Kasteel Amerongen en Slot Zuylen. Huis Doorn had in 2018 hierin al stappen gezet en Kasteel de Haar heeft dit een aantal jaren geleden al op orde gebracht.
Ook heeft de SSK het initiatief Pop-up Museum Oud Amelisweerd van harte ondersteund in de vorm van bruiklenen en marketingondersteuning. Daarnaast wordt onderzocht of samengewerkt kan worden in het project Adel in Utrecht.
In 2019 heeft de SSK in totaal 0,4 fte in dienst gehad voor marketingondersteuning, ten behoeve van Slot Zuylen. Van mei tot december is er 8 uur marketingondersteuning besteed aan het Pop-up Museum Oud Amelisweerd.
De decentrale marketeers hebben regelmatig gezamenlijk overleg en hebben de mogelijkheid hierbij externe expertise in te schakelen waar nodig.
Voor Doorn, Amerongen en Zuylen is een Customer Journey onderzoek uitgevoerd. De rapportage van dat onderzoek heeft begin december plaatsgevonden. Met de uitkomsten kunnen concrete aanpassingen worden gedaan.

5. Partners, Fondsen & Financiën

De volgende middelen zijn in 2019 ontvangen of toegezegd voor bijzondere projecten:

SVKA (Stichting Vrienden Kasteel Amerongen)	
Restauratie Kirckman klavecimbel	€4.000
Beeldenzakken buitenbeelden	€5.540
Bijdrage aankopen collectie	€2.500
Veenstra familie fonds	
Restauratie Terracotta bank en buste mercurius	€3.660
Bredius Stichting	
Herstel gordijnen en lambrekijns eetkamer	€17.465
Stichting Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds	
Bijdrage aankopen collectie	€2.500

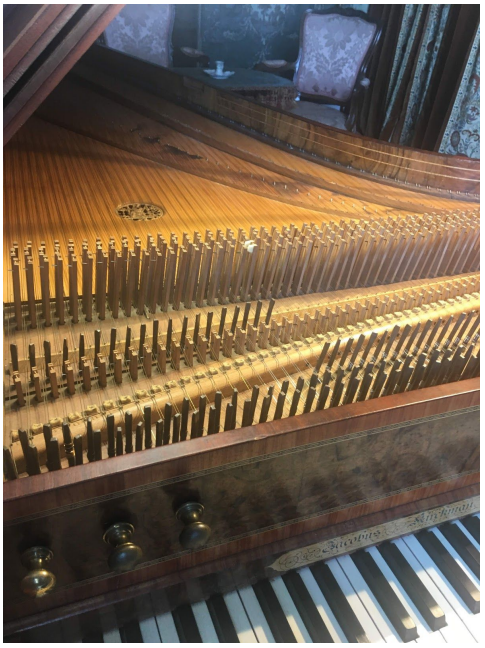

bijdragen aan Thema-rondleiding 'Deftige Dieren'	
Fondsen	
Gravin van Bylandt Stichting	€2.000
K.F. Hein Fonds	€5.000
VSBfonds	€8.600
Stichting Zabawas	€3.324
Sponsoren	
Reaal Dier & Zorg	€3.500
Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren(NDG)	€3.500

6. Bestuur en organisatie

Per 31 december 2019 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Dhr. mr. J.A. Moolenburgh, *voorzitter*
Dhr. drs. C.J. Beuving, *penningmeester*
Dhr. drs. J. van Zomeren, *secretaris*
Dhr. prof. Dr. J.C. Bierens de Haan
Dhr. J.L. Herremans
Mw. ir. J.S.A. de Brauwere
Dhr. dr. G.H.S. von Ilsemann

Het bestuur hanteert de Code Cultural Governance. De leden ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding.

Amerongen, 19 maart 2020

Bestuur en directie van Stichting Kasteel Amerongen

mr. J.A. Moolenburgh, *voorzitter*
drs. H. H. Sietsma, *directeur*

Diane in de ochtendmist, 20 november 2019, Ruud Elbertse

Kasteelterrein en uiterwaarden, november 2019, Arie Reebergen

Colofon

Stichting Kasteel Amerongen
Drostestraat 20
3958 BK Amerongen
T. 0344-563766
kasteelamerongen.nl

www.facebook.com/kasteelamerongen
www.twitter.com/AmerongenCastle
www.instagram.com/kasteelamerongen

Algemeen Nut Beogende Instelling
ANBI

Bijlagen

BIJLAGE 1:

Bestuur en verantwoording

De Stichting Kasteel Amerongen is een relatief kleine organisatie, die bestuurd wordt door een bestuur (klassiek bestuursmodel). De directie handelt binnen de kaders die het bestuur vaststelt.

Het bestuur heeft besloten dat de Governance Code Cultuur wordt gevolgd. Hier wordt in het kort, aan de hand van de 9 principes van de Governance Code, aangegeven op welke wijze hieraan toepassing wordt gegeven.

Principe 1: Verantwoordelijkheid en toepassing
De Governance Code Cultuur is van toepassing; waar eventueel wordt afgeweken wordt dit toegelicht. Toepasselijkheid van de Code wordt op de website weergegeven.
Het bestuur hanteert een jaarplanning waarin zaken als meerjarige begroting en beleidsplan, evaluatie bestuur/directie, rooster van aftreden bestuur, evaluatie accountant aan de orde komen.

Principe 2: Besturingsmodel
Het bestuur hanteerde in 2018, evenals voorgaande jaren, het klassieke bestuursmodel (en dus niet het Raad van Toezicht-model). In de –in financieel opzicht- problematische fase die Kasteel Amerongen in de jaren 2011-2016 kenmerkte is een hands on-bestuur essentieel gebleken voor de besturing. Bestuursleden worden benoemd voor maximaal 4 jaar; herbenoeming is eenmaal mogelijk. Het rooster van aftreden staat op de website.

Principe 3: Toepassing bestuursmodel
Het bestuursmodel impliceert dat de verantwoordelijkheden naar externen (overheden, fondsen, stakeholders) belegd zijn bij het bestuur en dat de directeur handelt binnen de kaders van het bestuur. De directeur heeft geen zelfstandige bevoegdheden anders dan door het bestuur besloten.
Het bestuur is verantwoordelijk voor naleving van wet- en regelgeving, alsmede voor risicobeheersing.
Er is een bestuursreglement en een directiereglement waarin de onderlinge verhoudingen zijn vastgelegd.

Principe 4: Rechtspositie bestuur en directie
Het bestuur benoemt de directeur en regelt de rechtspositie van de medewerkers op basis van de Museum-cao. Het bestuurslid belast met personeelszaken is hierbij betrokken.

Principe 5: taken en verantwoordelijkheden van het bestuur zijn vastgelegd
In het bestuursreglement zijn taken en verantwoordelijkheden, binnen het kader van de statuten, vastgelegd.
Naast de functies van voorzitter, penningmeester en secretaris zijn bestuursleden belast met specifieke aandachtsvelden:

- tuin en park, collectie: J. C. Bierens de Haan
- personeelszaken: J. van Zomeren
- bouwkundige en monumentale aangelegenheden: J. de Brauwere
- relaties met de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen: H. Herremans

Principe 6: Samenstelling bestuur
Statutair is bepaald dat in het bestuur verschillende disciplines moet vertegenwoordigd moeten zijn. Het bestuur hanteert bij vacatures een profielschets die wordt gepubliceerd.
Zoals onder 5 aangegeven wordt deze specialisatie in de praktijk toegepast.

Principe 7: Inzet en vergoeding
Het bestuurslidmaatschap vergt plm. 6 bijeenkomsten per jaar, alsmede voor de aandachtsveldhouders specifieke inzet als bepaalde projecten of aangelegenheden aan de orde zijn.
De bestuursleden ontvangen geen vergoeding; gemaakte onkosten kunnen worden gedeclareerd.

Principe 8: Onafhankelijkheid bestuur
Het bestuur ziet toe dat geen belangenverstrengeling ontstaat. Nevenfuncties van bestuursleden worden op de website vermeld. Indien nodig wordt dit punt apart besproken binnen het bestuur.

Principe 9 Risicobeheer, toezicht etc.
Het bestuur is verantwoordelijk voor risicobeheer. De administratie wordt gevoerd met toepassing van het 4 ogen-principe: een onafhankelijk administrateur verricht betalingen die door 2 directieleden zijn goedgekeurd. De penningmeester - lid van het bestuur - kan alle transacties inzien en is betrokken bij opstelling van de jaarrekening. De onafhankelijk accountant geeft behalve zijn verklaring bij de jaarrekening een management-letter met zijn visie op de administratieve organisatie.

Governance Code
Cultuur

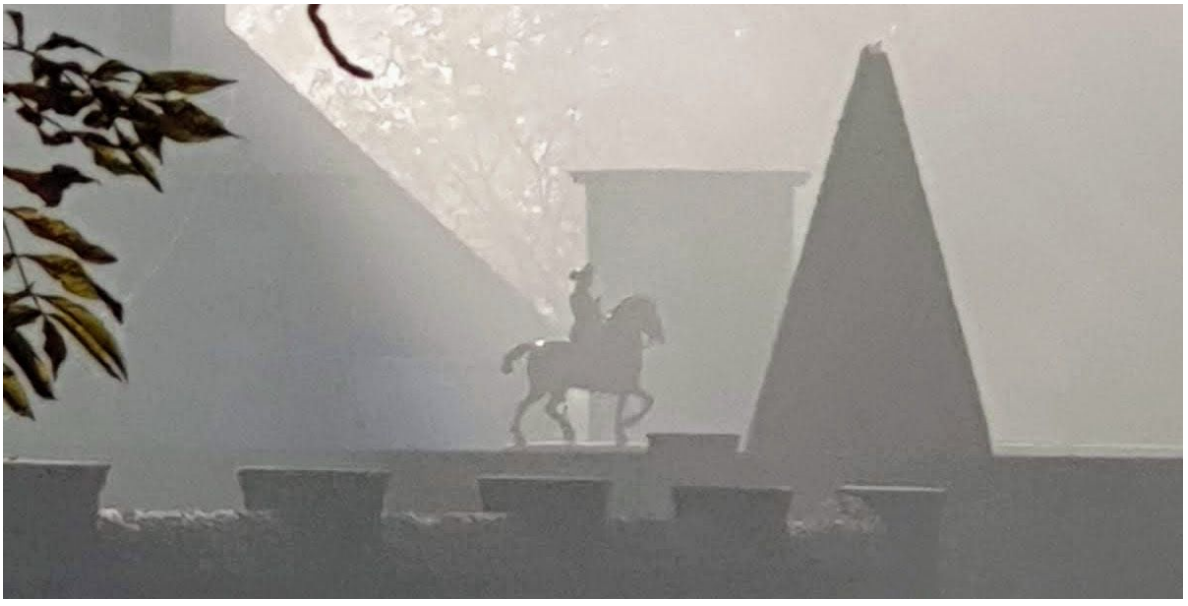

BIJLAGE 2:

Facts & Figures

Publiek

Bezoekers totaal:	40.415
Waarvan met Museumkaart:	17.936 (44,4%)
Bezoekers Huys en tuin:	35.873
Bezoekers alleen tuin:	4.542
Kinderen t/m 18:	3889
Waarvan Scholieren:	805
Concertbezoekers:	852
Kasteel-rondleidingen:	2044
Ronddwaaldagen:	21
Gemiddelde waardering bezoekers:	8,7 (ex.restaurant Bentinck)

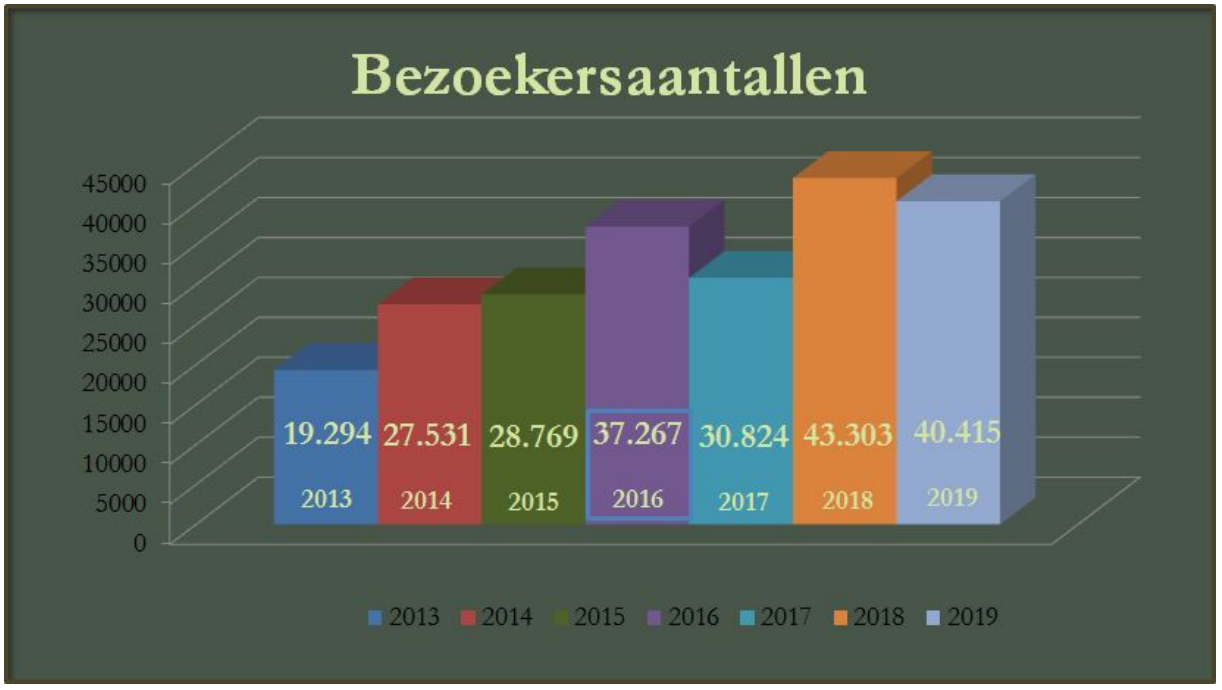

Financieel

Uitgaven

Personeel & vrijwilligers	400.000
Restauraties	50.000
Onderhoud gebouwen & tuin	200.000
Exploitatie gebouwen	100.000
Organisatiekosten	50.000
Totaal	800.000

Inkomsten

Entree	250.000
Verhuur	250.000
Subsidies, fondsen	250.000
Inkomsten uit vermogen	50.000
Totaal	800.000

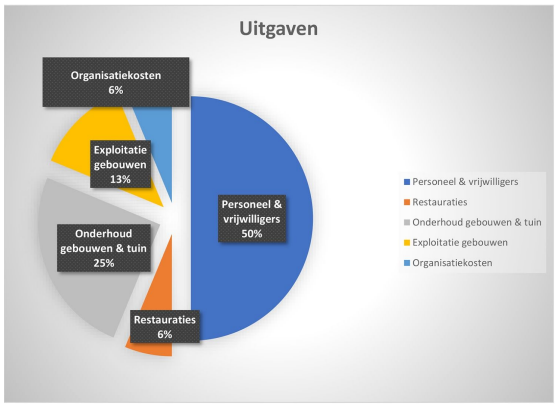

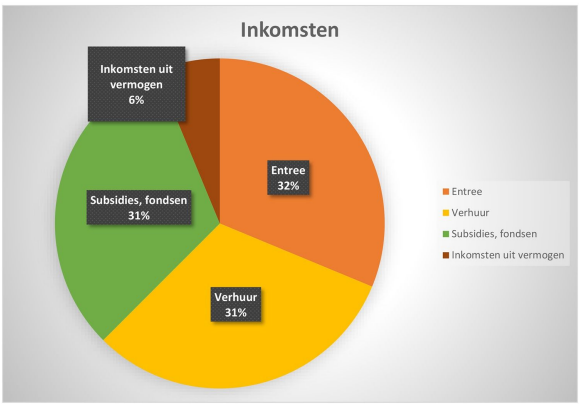

Marketing & Communicatie

	2019	2018	2017	2016
Websitebezoek/views:	520.237	162.000	72.850	
Facebook volgers:	2.977	2.700		
Facebook likes:	3.001	2.758	2.569	
Twitter volgers:	2.047	1.988		
Instagram volgers:	1.500	1.041	567	
Nieuwsbrief abonnees:	1.000	1236	1400	

Waardering op internet:
Tripadvisor 4 /5, Google 4/5, Facebook 4,5/5

Organisatie

Medewerkers:	13 (5,9 fte)
Vrijwilligers:	250 (18 fte)
Ziekteverzuim medewerkers:	0,2%

In memoriam

Anton van Oosterom ✝ 29 april 2019, jarenlang vrijwilliger technische dienst
Jaap Aalbers ✝, 21 augustus 2019, jarenlang boekhouder Stichting Kasteel Amerongen

Zonsopkomst 27 december 2019, Annemiek Barnouw